

Malumunuz mart ayı vergi ayı diye bilinir. Bir önceki yazımızda kira geliri beyanından söz etmiştik. 1 milyon 250 bin kişiyi ilgilendiren kira geliri beyanının şifrelerini vermiştik.

Bu haftaki konumuza geçmeden; Gelir İdaresi Başkanlığı'nın "Kira Beyannamenizi Biz Hazırladık, Siz Onaylayın" sloganıyla tanıttığı yeni sistemin pratikliği konusundaki bazı eleştirileri dile getirmek istiyorum. Örneğin; özellikle site tarzı konutlardaki kiracıların, bankaya yatırdıkları kiralardan dolayı yaptıkları aidat ödemelerinin ayrı bir kalem olarak görünmemesi çakan vergi kalemini şişiriyor ve itirazı zorunlu hale getiriyor. Yine; sistemin yalnızca götürü vergi üzerinden hesaplanması, "gerçek harcama" seçeneğini işaretleyen ev sahipleri için vergi dairesine uğranmasını zorunlu hale getiriyor. Hazır beyannamede "geçmiş dönem" vergileri gibi bir seçeneğin bulunması da biraz kafa karıştırıcı. Mükelleflerden sanki "2010 yılında ödediği vergi tutarının kutucuğa yazılması isteniyor". Oysa biliyoruz ki amaç: "2010'da vergi ödemediyse bildirimde bulunabilirsiniz" şeklinde. Bazı "istisna" avantajlarının beyannamede doğası gereği gösterilememesi de mükellefleri yine bir bilene danışma konusunda zorlayacak gibi.

Sonuçta sistemin ne kadar pratik olduğu 25 Mart akşamı itibarıyla net bir şekilde anlaşılacak.

Değerli okurlarım; başta vergi ayı diye söylemiştim. Unutmamakta yarar var! 25 Mart tarihine kadar faiz, kâr payı vb. menkul sermaye iratları için de beyanname verilip vergi ödenmesi gerekecek.

Ancak, tüm menkul sermaye iratları beyana tabi değil. Gelir Vergisi Kanunu'nun muhtelif maddelerinde konuya ilişkin düzenlemeler yapılmış. Oldukça karışık olan vergi sistemimiz menkul sermaye iratlarının beyanı açısından da dağınık hükümler içeriyor. İşte bu karışık hükümlerden sizler için küçük şifreler çıkardık.

23 Bin Lirayı Aşan Kâr Payları Beyan Edilecek

Öncelikle kâr payları üzerinde durmak gerekiyor. Burada anonim ve limitet şirketlerden elde

Faiz, Repo ve Kâr Geliri'nde Beyanın Şifreleri

edilen kâr payları ile yönetim kurulu başkan ve üyeleri tarafından elde edilen kâr paylarını kastediyoruz. Gerçek kişilerin 2011 yılında elde ettikleri kâr paylarının yarısı gelir vergisinden istisna. Kalan yarısı 23 bin lirayı aşarsa beyan edilmesi gerekiyor.

Kâr paylarının yanında ticari, zirai veya mesleki kazancı olanlar bu haddin aşılmadığını, bu kazançların toplamını dikkate alarak tespit edecekler. Örneğin, istisna sonrası 20 bin lira kâr payı ve 5 bin lira serbest meslek kazancı elde eden bir gerçek kişinin vergiye tabi geliri 23 bin lirayı aşar ve tamamının beyan edilmesi gerekir.

Ayrıca, kâr paylarının gerçek kişilere dağıtım aşamasında yapılan vergi kesintisinin tamamı, kâr payının beyan edilmesi durumunda hesaplanan

gelir vergisinden mahsup edilebiliyor.

1170 lirayı Aşması Durumunda Beyan Konusu Edilecek Menkul Sermaye İratları

Gelir Vergisi Kanunu'nda, istisna ve tevkifat uygulamasına konu olmayan menkul sermaye iratlarının 1170 liranın altında kalması halinde beyan konusu edilmeyeceği belirtilmiş. O halde istisna ve tevkifat uygulamasına konu olmayan menkul sermaye iratlarını belirlememiz gerekiyor. Bunlar;

- 1- Alacak faizleri
- 2- Hisse senetleri ve tahvillerin vadesi gelmemiş kuponların satışından elde

edilen bedeller,

3- İştirak hisselerinin sahibi adına henüz tahakkuk etmemiş kâr paylarının devir ve temlik karşılığında alınan para ve ayınlar,

4- Her çeşit senetlerin iskonto edilmesi karşılığında alınan iskonto bedelleri;

5- Off-Shore yani kıyı bankacılığı faiz gelirleri.

Kesinlikle Beyan Edilmeyecek Menkul Sermaye İratları

Menkul sermaye iratlarının vergilendirilmesinde, 31 Aralık 2015 tarihine kadar, Gelir Vergisi Kanunu'nun geçici 67. maddesi oldukça aktif bir rol oynuyor. Bu madde, "Vergi kesintisi yapıyor-sa ayrıca beyanname verilmesine gerek yok" diyor. Bu durumda;

1- Devlet tahvili ve hazine bonusu faiz gelirleri,

2- Mevduat faizleri,

3- Repo kazançları,

4- Katılım bankalarınca ödenen kâr payları kesinlikle beyan edilmeyecek.

Ayrıca Gelir Vergisi Kanunu'nun 86. maddesi hükmü, "tüzel kişiliği haiz emekli sandıkları, yardım sandıkları ile emeklilik ve sigorta şirketleri tarafından yapılan ödemeler için kesinlikle beyanname verilmeyecek" diyor. Bunların ödenmesi aşamasında yapılan vergi kesintisi nihai vergi olacak.

En kısa ve öz haliyle menkul sermaye iradı beyanının şifreleri bunlar. Şifresiz vergi sistemi umudumuz tükenmeden devam edecek.

EMEKLİNİN BEKÂR KIZINA ÖLÜM AYLIĞI BAĞLANIR MI?

Emekli öğretmenim. Vefatım halinde bekâr olan kızıma ölüm aylığı bağlanır mı? **Hatice Arıkan**

Bekâr kızınıza evlenmediği ve çalışmadığı sürece yetim aylığı bağlanır. Emekli Sandığı emekli iseniz kızınıza evlenmediği ve devlet memuru olarak çalışmadığı sürece aylık bağlanır.

SORU - CEVAP

Sorularınız için mali-cozum@ismmmo.org.tr adresine mail atabilirsiniz. Tüm sorular e-posta ile tek tek cevaplanacaktır.

'İntibak' Var, 'Uyum' Yok!

Uzun süredir tartışılan ve Sosyal Güvenlik Kurumu'ndan emekli milyonlarca kişiyi ilgilendiren İntibak Yasası Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde kabul edildi. Geçen haftaki yazımızda özellikle iki konuya dikkat çekmiş, uzun dönem prim ödeyerek bir de düşük maaş almaya mahkûm durumdaki Bağ-Kur emeklileri ile 1987 yılında verilen borçlanma hakkıyla, o dönemde SSK'ye yüksek tutarlarda para ödeyerek emekli olan ancak hak ettiklerini alamayan "super emekliler" in bu potaya girmesi gerektiğini belirtmiştik.

Değerli okurlarım, Arapça bir kelime olan "intibak" Türkçe uyum demek. Uyum ise bir bütünün parçaları arasında bulunan ahenk anlamına geliyor.

Şimdi sormak lazım, bu haliyle TBMM'de kabul edilen İntibak Yasası emekliler arasındaki uyumu sağladı mı? Yanıtımız ne yazık ki olumsuz.

2000 yılı öncesi sigortalı olup halen çalışmaya devam edenlerin mağduriyetleri yanında, super emekliler, Bağ-Kur basamak mağdurları gibi başka mağdurlar da var. Ve bu durum yasayla düzeltilmedi.

Anımsanırsa; 2000 yılı öncesinde emekli olan SSK'lilerin maaşlarındaki farklılık, gelişme hızından pay alınmamasından ve emeklilerin aylık bağlama oranlarının farklı olmasından kaynaklanıyordu. Yasayla bütünüyle payatıf yani "geçişirici" bir yaklaşım öne çıktı. Kronik mağdurlar ise unutuldu. Yani sürekli değiştirilen emeklilik sistemimize, İntibak Yasası da bizce ayar getiremedi.